

Säkerhetsdatablad

Hela vårt produktsortiment inkl alla nyheter finns på

www.nordenta.se

Produktnam: Activator Universal Plus Liquid
Artikelnr: 50244

AB Nordenta
Verkmästaregatan 1
745 85 Enköping, Sweden

tel +46 (0)171 230 00
fax admin +46 (0)171-230 40
fax order +46 (0)171-210 00

e-mail info@nordenta.se
www.nordenta.se
orgnr 556049-4899

**Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31**

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

· **1.1 Produktbeteckning**

· **Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid**

· **1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från**

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

· **Ämnets användning / tillredningen** Aktivator för dentalt formningsmaterial

· **1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad**

· **Tillverkare / leverantör:**

Heraeus Kulzer GmbH

Grüner Weg 11, D-63450 Hanau

Tel.: 0800 4372522

· **Område där upplysningar kan inhämtas:** E-Mail: msds@kulzer-dental.com

· **1.4 Telefonnummer för nödsituationer:**

Emergency CONTACT (24-Hour-Number): GBK GmbH +49 (0)6132-84463

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

· **2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen**

· **Klassificering enligt förordning (EG) nr 1272/2008**

Flam. Liq. 2 H225 Mycket brandfarlig vätska och ånga.

Acute Tox. 4 H332 Skadligt vid inandning.

Eye Irrit. 2 H319 Orsakar allvarlig ögonirritation.

STOT SE 3 H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.

STOT RE 2 H373 Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering.

Aquatic Chronic 4 H413 Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer.

· **2.2 Märkningsuppgifter**

· **Märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008**

Produkten är klassificerad och märkt enligt CLP-förordningen.

· **Faropiktogram**

GHS02 GHS07 GHS08

· **Signalord Fara**

· **Riskbestämmande komponenter för etikettering:**

tetraetylsilikat

dioctyltin oxide

tetramethyl orthosilicate

· **Faroangivelser**

H225 Mycket brandfarlig vätska och ånga.

H332 Skadligt vid inandning.

H319 Orsakar allvarlig ögonirritation.

H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.

H373 Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering.

H413 Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer.

· **Skyddsangivelser**

P260

Inandas inte damm/rök/gaser/dimma/ångor/sprej.

P280

Använd skyddshandskar/skyddskläder/ögonskydd/ansiktsskydd.

(Fortsättning på sida 2)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid

(Fortsättning från sida 1)

P273 Undvik utsläpp till miljön.
P305+P351+P338 VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
P313 Sök läkarhjälp.
P402 Förvaras torrt.

· **2.3 Andra faror -**

· **Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen**

- **PBT:** Ej användbar.
- **vPvB:** Ej användbar.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

· **3.2 Kemisk karakterisering: Blandningar**

· **Beskrivning:** -

· **Farliga ingredienser:**

CAS: 78-10-4 EINECS: 201-083-8 Reg.nr.: 01-2119496195-28-0003	tetraetylsilikat Flam. Liq. 3, H226; Acute Tox. 4, H332; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H335	25-50%
CAS: 870-08-6 EINECS: 212-791-1	dioctyltin oxide STOT RE 2, H373; Aquatic Chronic 4, H413	25-50%
CAS: 681-84-5 EINECS: 211-656-4	tetramethyl orthosilicate Flam. Liq. 2, H225; Acute Tox. 1, H330; Eye Dam. 1, H318; Acute Tox. 4, H302	< 1%

· **Ytterligare hänvisningar:** De angivna farohänvisningarnas ordalydelse framgår av kapitel 16.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

· **4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**

· **Allmänna hänvisningar:**

Förgiftningssymptom kan uppträda först efter många timmar. Av denna anledning krävs läkarövervakning i minst 48 timmar efter ett olycksfall.

· **Efter inandning:** Tillförsel av friskluft, vid besvär kontakta läkare.

· **Efter kontakt med huden:**

Tvätta omedelbart med vatten och tvål och spola därefter noggrant.

Om hudirritation kvarstår, kontakta läkare.

· **Efter kontakt med ögonen:**

Spola ögonen öppna i flera minuter under rinnande vatten och kontakta läkare.

· **Efter förtäring:**

Skölj munnen och drick rikligt med vatten.

Tillkalla läkare omedelbart.

Om besvär kvarstår, kontakta läkare.

· **4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda**

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

· **4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs**

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

(Fortsättning på sida 3)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid

(Fortsättning från sida 2)

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

- **5.1 Släckmedel**
  - **Lämpliga släckningsmedel:** CO₂, sand, släckningspulver. Använd inget vatten.
  - **Släckningsmedel som är olämpliga av säkerhetsskäl:** Vatten.
- **5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra**

Kan bilda explosiva gas-luftblandningar.
Vid uppvärmning eller brand - möjlig bildning av giftiga gaser.
- **5.3 Råd till brandbekämpningspersonal**
  - **Speciell skyddsutrustning:** Använd andningsskyddsutrustning.
  - **Ytterligare uppgifter -**

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

- **6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer**

Använd skyddsutrustning. Håll oskyddade personer på avstånd.
- **6.2 Miljöskyddsåtgärder:**

Förhindra produkten att tränga ner i avloppsnät/ytvatten/grundvatten.
Förhindra produkten från att tränga ner i grundlag/jordlager.
- **6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering:**

Sug upp med vätskebindande material (sand, kiselgur, syrabindemedel, universalbindemedel, sågspån).
Sörj för omhändertagning eller avfallshantering i lämpliga behållare.
- **6.4 Hänvisning till andra avsnitt**

Information beträffande säker hantering se kapitel 7.
Information beträffande personlig skyddsutrustning se kapitel 8.
Information beträffande avfallshantering se kapitel 13.
-

AVSNITT 7: Hantering och lagring

- **7.1 Försiktighetsmått för säker hantering**

Behållaren skall bevaras tätt tillsluten.
Sörj för god ventilation/utsug på arbetsplatsen.
Undvik bildning av aerosol.
Följ tilläggsinstruktionerna i produktens bruksanvisning.

  - **Hänvisningar beträffande brand- och explosionsskydd:**

Håll åtskild från antändningskällor - rök ej.
Vidta åtgärder mot elektrostatisk uppladdning.
- **7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet**
  - **Lagring:**
    - **Krav på lagerutrymmen och behållare:** Inga speciella krav.
    - **Hänvisningar beträffande sammanlagring:** Erfordras ej.
    - **Ytterligare uppgifter till lagringsvillkoren:**

Förvaras torrt.
Behållaren förvaras i utrymme med god ventilation.
- **7.3 Specifik slutanvändning** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

(Fortsättning på sida 4)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid

(Fortsättning från sida 3)

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

- **Ytterligare hänvisningar beträffande utformning av tekniska anläggningar:**
Inga övriga uppgifter, se punkt 7.

- **8.1 Kontrollparametrar**

- **Ämnen med yrkeshygieniska gränsvärden som bör övervakas:**
Produkten innehåller inga relevanta mängder av ämnen med arbetsplatsrelaterade gränsvärden som skall övervakas.

- **DNEL**

78-10-4 tetraetylsilikat

Dermal	ge.pop., acu., syst.	8,4 mg/Kg/d (human)
	ge.pop., l.te, syst.	8,4 mg/Kg/d (human)
	worker industr., acute, syst.	12,1 mg/Kg/d (human)
	worker industr., l.te., syst.	12,1 mg/Kg/d (human)
Inhalativ	ge.pop., l.te, syst.	25 mg/m ³ (human)
	worker industr., acute, syst.	85 mg/m ³ (human)
	worker industr., l.te., syst.	85 mg/m ³ (human)

- **PNEC**

78-10-4 tetraetylsilikat

freshwater	0,192 mg/l (aqua)
interm. wat. release	10 mg/l (aqua)
marine water	0,0192 mg/l (aqua)
sedim., dw, fre.wat.	0,18 mg/Kg (sediment)
soil,dw	0,05 mg/Kg (soil)

- **Ytterligare hänvisningar:**

De vid framställningen gällande listorna har använts som utgångspunkt.

- **8.2 Begränsning av exponeringen**

- **Personlig skyddsutrustning:**

- **Allmänna skydds- och hygienåtgärder:**

Sedvanliga försiktighetsåtgärder vid hantering av kemikalier skall iakttas.

Undvik kontakt med livsmedel, drycker och fodermedel.

Nedsmutsade, indränkta klädesplagg skall omedelbart tas av.

Tvätta händerna före raster och efter arbetet.

Undvik kontakt med ögonen och huden.

- **Andningsskydd:**

Vid kortvarig eller ringa belastning - använd andningsfilterutrustning; vid intensiv resp. längre exponering - använd andningsskyddsutrustning som är oberoende av omgivningsluften.

- **Handskydd:** Ogenomsläppliga handskar

- **Handskmaterial**

Val av lämplig handske är inte enbart beroende av material utan även av andra kvalitetskriterier och varierar från en tillverkare till nästa. Då produkten bereds av flera material, kan handskmaterialets beständighet inte förutses och måste därför kontrolleras före användningen.

- **För permanent kontakt upp till max. 15 minuter lämpar sig handskar av följande material:**

Fluorkautschuk (viton)

Butylgummi

(Fortsättning på sida 5)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid

- **Ögonskydd** Skyddsglasögon.
- **Kroppsskydd:** Arbetskyddsdräkt.

(Fortsättning från sida 4)

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper· **9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper**· **Allmänna uppgifter**· **Utseende:**

- **Form:** Flytande
- **Färg:** Röd
- **Lukt:** Aromatisk
- **Lukttröskel:** Ej bestämd.

· **pH-värde:** Ej bestämd.· **Ändring av tillståndet**

- **Smältpunkt / smältområde:** Ej bestämd
- **Kokpunkt / kokområde:** 110 °C

· **Flampunkt:** 21,1 °C· **Lättantändlighet (fast, gasformig):** Ej användbar.· **Tändningstemperatur:** 345 °C· **Sönderdelningstemperatur:** Ej bestämd.· **Självantändbarhet:** Produkten är ej självantändlig.· **Explosionsfara:** Produkten är ej explosionsfarlig, men bildning av explosionsfarliga ångluft-blandningar är möjlig.· **Explosionsgränser:**

- **Nedre:** 1,3 Vol %
- **Övre:** 23,0 Vol %

· **Ångtryck vid 50 °C:** 147 hPa (EG A4)· **Densitet vid 20 °C:** 1,058 g/cm³ (DIN 51757)

- **Relativ densitet** Ej bestämd.
- **Ångdensitet** Ej bestämd.
- **Förångningshastighet** Ej bestämd.

· **Löslighet i / blandbarhet med**· **Vatten:** Ej resp. föga blandbar· **Fördelningskoefficient (n-octanol/vatten):** Ej bestämd.· **Viskositet:**

- **Dynamisk:** Ej bestämd.
- **Kinematisk:** Ej bestämd.

· **9.2 Annan information**

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet· **10.1 Reaktivitet** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.· **10.3 Risken för farliga reaktioner** Inga farliga reaktioner kända.

(Fortsättning på sida 6)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid

- (Fortsättning från sida 5)
- **10.4 Förhållanden som ska undvikas** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
  - **10.5 Oförenliga material:** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
  - **10.6 Farliga sönderdelningsprodukter:** -
    - Ytterligare uppgifter: -

AVSNITT 11: Toxikologisk information

- **11.1 Information om de toxikologiska effekterna**
  - **Akut toxicitet**
Skadligt vid inandning.

- **Klassificeringsrelevanta LD/LC50-värden:**

78-10-4 tetraetylsilikat

Oral	LD50	6270 mg/kg (rat)
Dermal	LD50	5878 mg/kg (can)

870-08-6 dioctyltin oxide

Oral	LD50	>4000 mg/kg (rat)
------	------	-------------------

681-84-5 tetramethyl orthosilicate

Oral	LD50	700 mg/kg (rat)
------	------	-----------------

- **Primär retningseffekt:**
  - **På huden:**
Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
  - **På ögat:**
Orsakar allvarlig ögonirritation.
- **Luftvägs-/hudsensibilisering**
Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
- **CMR-effekter (cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska egenskaper)**
  - **Mutagenitet i könsceller**
Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
  - **Cancerogenitet**
Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
  - **Reproduktionstoxicitet**
Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
- **Specifik organtoxicitet – enstaka exponering**
Kan orsaka irritation i luftvägarna.
- **Specifik organtoxicitet – upprepad exponering**
Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering.
- **Fara vid aspiration**
Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

AVSNITT 12: Ekologisk information

- **12.1 Toxicitet**

- **Akvatisk toxicitet:**

78-10-4 tetraetylsilikat

EC50/48h	>844 mg/l (daphnia)
----------	---------------------

870-08-6 dioctyltin oxide

EC50/48h	6,9 mg/l (daphnia)
----------	--------------------

(Fortsättning på sida 7)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid

(Fortsättning från sida 6)

LC50/96h | 13 mg/l (fish)

- **12.2 Persistens och nedbrytbarhet** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
- **12.3 Bioackumuleringsförmåga** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
- **12.4 Rörlighet i jord** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
  - **Ytterligare ekologiska hänvisningar:**
    - **Allmänna hänvisningar:**
      - Undvik spridning i omgivningen.
      - Låt ej tränga ner i grundvatten, vattendrag eller i avloppsnätet.
      - Risk för förorening av dricksvattnet redan när små mängder tränger ner i marken.
- **12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen**
  - **PBT:** Ej användbar.
  - **vPvB:** Ej användbar.
- **12.6 Andra skadliga effekter** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

AVSNITT 13: Avfallshantering

- **13.1 Avfallsbehandlingsmetoder**
  - **Rekommendation:** Kontakta tillverkaren beträffande återvinning.
- **Ej rengjorda förpackningar:**
  - **Rekommendation:** Avfallshanteras enligt myndigheters föreskrifter.

AVSNITT 14: Transportinformation

- **14.1 UN-nummer**
  - **ADR, IMDG, IATA** UN1993
- **14.2 Officiell transportbenämning**
  - **ADR** 1993 BRANDFARLIG VÄTSKA, N.O.S., Särbestämmelse 640E (TETRAETYL SILIKAT, METYLORTOSILIKAT)
  - **IMDG, IATA** FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (TETRAETHYL SILICATE, METHYL ORTHOSILICATE)
- **14.3 Faroklass för transport**
  - **ADR**

    - **Klass** 3 (F1) Brandfarliga vätskor
    - **Etikett** 3
  - **IMDG, IATA**

    - **Class** 3 Brandfarliga vätskor

(Fortsättning på sida 8)

S

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid

(Fortsättning från sida 7)

· Label	3
· 14.4 Förpackningsgrupp · ADR, IMDG, IATA	III
· 14.5 Miljöfaror: · Marine pollutant:	Nej
· 14.6 Särskilda skyddsåtgärder · Kemler-tal: · EMS-nummer:	Varning: Brandfarliga vätskor 30 F-E,S-E
· 14.7 Bulktransport enligt bilaga II till Marpol 73/78 och IBC-koden	Ej användbar.
· Transport / ytterligare uppgifter:	-
· ADR · Begränsade mängder (LQ) · Transportkategori · Tunnelrestriktionskod	5 L 3 D/E
· UN "Model Regulation":	UN1993, BRANDFARLIG VÄTSKA, N.O.S., Särbestämmelse 640E (TETRAETYL SILIKAT, METYLORTOSILIKAT), 3, III

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

- **15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö**
Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
- **15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning:** En kemikaliesäkerhetsbedömning har ej gjorts.

AVSNITT 16: Annan information

Uppgifterna är baserade på våra aktuella kunskaper. De representerar emellertid ingen som helst garanti beträffande produkttegenskaper och utgör ingen grund för ett avtalat rättsförhållande.

· **Relevanta fraser**

- H225 Mycket brandfarlig vätska och ånga.
- H226 Brandfarlig vätska och ånga.
- H302 Skadligt vid förtäring.
- H318 Orsakar allvarliga ögonskador.
- H319 Orsakar allvarlig ögonirritation.
- H330 Dödligt vid inandning.
- H332 Skadligt vid inandning.
- H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.
- H373 Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering.
- H413 Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer.

· **Förkortningar och akronymer:**

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

(Fortsättning på sida 9)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 27.10.2015

Omarbetad: 21.10.2015

Handelsnamn: Activator Universal Plus Liquid

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)
PNEC: Predicted No-Effect Concentration (REACH)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Flam. Liq. 2: Flammable liquids, Hazard Category 2
Flam. Liq. 3: Flammable liquids, Hazard Category 3
Acute Tox. 1: Acute toxicity, Hazard Category 1
Acute Tox. 4: Acute toxicity, Hazard Category 4
Eye Dam. 1: Serious eye damage/eye irritation, Hazard Category 1
Eye Irrit. 2: Serious eye damage/eye irritation, Hazard Category 2
STOT SE 3: Specific target organ toxicity - Single exposure, Hazard Category 3
STOT RE 2: Specific target organ toxicity - Repeated exposure, Hazard Category 2
Aquatic Chronic 4: Hazardous to the aquatic environment - Chronic Hazard, Category 4

(Fortsättning från sida 8)

* **Data ändrade gentemot föregående version**

s